

4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun bazı madde ve fıkralarının değiştirilmesi ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesi hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 8.7.1964 - Sayı : 11748)

No.
485

Kabul tarihi
26.6.1964

MADDE 1. — 4.1.1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5 nci maddesinin sonuna aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

Ancak, vergi güvenliğini sağlamak amacıyla Gelir Vergisi mükelleflerinin yıllık Gelir Vergisi, (mahsuptan evvelki vergisi), sermaye şirketlerinin Kurumlar Vergisi beyannameleri üzerinden tarh olunan Gelir ve Kurumlar vergileri ile mükelleflerin adları ve unvanları, bağlı oldukları vergi dairelerince beyannamelerin verildiği yıl içinde dairenin münasip yerlerine asılacak cetvellerde açıklanmakla beraber ayrıca kitap halinde veya Resmî Gazete ile yayımlanır. Mükellefin bağlı bulunduğu teşekkül varsa, bu ilân orada da yapılır.

Beyanname vermiyenlerle zarar gösterenlerin bu durumları cetvellerde belirtilir.

Açıklanan bu bilgiler ele alınarak mükelleflerin haysiyet, şeref ve haklarına tecavüz edilemez. Aksine hareket edenler hakkında T. Ceza Kanununun 480, 481 ve 482 nci maddelerdeki cezalar üç misli olarak hükmolunur.

MADDE 2. — Aynı Kanununun 30 ncu maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir:

Vergi beyannamelerini kanuni sürenin sonundan itibaren 15 gün geçtikten sonra vermiş olanlara bu beyannamelerinde gösterdikleri gelir üzerinden gerekli tarhiyat yapılır ve Takdir Komisyonunca mükellefin beyanından fazla bir matrah takdir olunduğu ahvalde bu fark nazara alınmak suretiyle re'sen vergi tarh olunur.

Yukarıdaki bendlerin hükümlerine göre re'sen vergi tarhını gerektirir bir sebep yanında ikmalen vergi tarhını da lüzumlu kılan bir durum mevcut ise re'sen takdir sonucu beklenmeksizin gerekli ikmal tarhiyatı yapılır. Re'sen takdir sırasında ikmal tarhiyatına mesnet olan matrah farkı nazara alınmışsa vergi tarhı sırasında evvelce tarh edilmiş olan vergi indirilir.

MADDE 3. — Aynı kanunun 42 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Ortalama kâr hadleri; Maliye Bakanlığınca emtia ve iş nevelerine göre hazırlanacak cetveller üzerine, tüccarlar için il merkezindeki ticaret odalarınca, esnaf ve sanatkârlar için kanunla kurulan esnaf dernekleri birliğince, birlikleri yoksa esnaf ve sanatkâr teşekküllerince; odaların, birlik ve teşekküllerin bulunmadığı yerlerde il merkezlerindeki belediyelerce seçilecek dört kişi ile o il defterdarının ve mazereti halinde tevkil edeceği bir maliye memurunun başkanlığında kurulan özel bir komisyon tarafından ilçeler itibarıyla gayrisâfi kazançta göre ayrı ayrı tâyin olunur. Şu kadar ki, merkez ilçesi dışındaki mükelleflere ait ortalama kâr hadlerinin tesbitinde, il merkezinden seçilmiş olan üyelerden ikisinin yerine o ilçelerde aynı mahiyetteki teşekküller tarafından seçilmiş olan iki üye toplantılara katılır.

MADDE 4. — Aynı kanunun 43 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Ortalama kâr hadlerinin kesintilmesi ve ilânı

Madde 43. — 42 nci madde gereğince düzenlenen ortalama kâr hadlerine ait cetveller, düzenlenmelerini takibeden ay içinde Maliye Bakanlığına gönderilir.

Maliye Bakanlığına gelmiş olan bu cetveller, Ortalama Kâr Hadleri Merkez Komisyonunca incelenerek hatalı ve noksan bulunanlar ile bölgeleri itibariyle uygunluk göstermeyenler gerekli olarak ilgili özel komisyonlara geri gönderilir.

Özel komisyonlara geri gelen cetveller, yeniden incelenerek gerekli düzeltmeler yapıldıktan, düzeltme sebebi görülmiyenler hakkında ise gerekçeleri belirtildikten sonra Merkez Komisyonuna gönderilir.

Merkez Komisyonu cetveller üzerinde son incelemesini yaparak ortalama kâr hadlerinin kesin miktarlarını tâyin eder.

Kesinleşmiş ortalama kâr hadlerine ait cetveller Maliye Bakanlığınca mahallerine tebliğ olunur.

Vergi daireleri, Bakanlıktan gelen bu cetvelleri, bir ay süre ile, dairelerinin uygun bir yerine asmak suretiyle ilân ederler. Bu cetveller ayrıca Resmî Gazete ile ilân olunur.

Ortalama Kâr Hadleri Merkez Komisyonu, Maliye Bakanlığı Müsteşarının başkanlığında Gelirler Genel Müdürü veya bunların tevkil edeceği kimseler ile Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliğinin üç temsilcisinden kurulur.

89 ncu maddedeki nısap hükmü, Ortalama Kâr Hadleri Merkez Komisyonu hakkında da uygulanır.

MADDE 5. — Aynı kanunun 92 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Ücretler

Madde 92. — Bu kısımda yazılı komisyonlarla ortalama kâr hadlerini tesbit eden özel komisyonların (Zirai Kazançlar Merkez Komisyonu ile Ortalama Kâr Hadleri Merkez Komisyonu hariç) başkan ve üyeleri ile Gelir Vergisi Kanununun 111 nci maddesinde yazılı komisyonun seçilmiş üyesine bu komisyonlardaki görevleri dolayısıyla, mahalli defterdarlığın teklifi üzerine Maliye Bakanlığınca tâyin olunacak miktarda ücret verilir.

Şu kadar ki, bu komisyonların seçim yoluyla gelmiyen üyelerine verilecek ücret miktarı, her toplantı günü için seçilmiş üyelere verilen miktarı aşmamak kaydıyla aylık tutarı 200 lirayı geçemez.

Zirai Kazançlar Merkez Komisyonu ile Ortalama Kâr Hadleri Merkez Komisyonu başkan ve üyelerine, bu komisyonlardaki çalışmaları dolayısıyla verilecek ücreti Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla tâyin olunur.

MADDE 6. — Aynı kanunun 279 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Menkul kıymetler

Madde 279. — Türk ve yabancı esham ve tahvilâtı alış bedeli ile değeri lenir.

MADDE 7. — Aynı kanunun 280 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Yabancı paralar

Madde 280. — Yabancı paralar borsa rayici ile değeri lenir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiş yerine alış bedeli esas alınır.

MADDE 8. — Aynı kanunun 294 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Esham, tahvilât ve yabancı paralar

Madde 294. — Ticari sermayeye dâhil olsun olmasın bütün esham ve tahvilât borsa rayici ile borsada kayıtlı olmıyan esham ve tahvilât, emsal bedelleri ile değeri lenir. Borsa rayicinin takarrüründe muvazaa olduğu anlaşılırsa bu rayiş yerine emsal bedeli esas olur.

Ticari sermayeye dâhil olsun olmasın yabancı paraların ve yabancı paralar üzerinden tanzim edilmiş alacak ve borç senetlerinin değerlendirilmesinde ikinci bölümün hükümleri uygulanır.

MADDE 9. — Aynı kanunun 352 nci maddesinin (II nci derece usulsüzlükler) bölümüne aşağıdaki 5 numaralı bend eklenmiştir:

Yıllık beyannamede hiç gider bildiriminde bulunulmaması veya gider unsurlarından bir kısmının bildirilmemesi.

MADDE 10. — Aynı kanunun 354 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

b) Veraset ve İntikal Vergisinde

Madde 354. — Veraset ve intikal Vergisi beyannamelerini kanuni süresinin bitmesini takibeden günden başlayarak 15 gün içinde verenlere, 25 liradan az 250 liradan çok olmamak şartıyla verginin % 2 si; daha sonra verenlere, 100 liradan az 2 000 liradan çok olmamak şartıyla % 5 i tutarında usulsüzlük cezası kesilir.

MADDE 11. — Aynı kanuna 19 . 2 . 1963 tarihli ve 205 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle eklenen ek 1 nci maddesinin sonuna aşağıdaki 6 numaralı bend eklenmiştir:

6. Gelir Vergisi Kanununda yer alan ortalama kâr haddi ve gider esası hükümlerine göre vergi tarh olunmuşsa.

MADDE 12. — Aynı kanuna 19 . 2 . 1963 tarihli ve 205 sayılı Kanunun 22 nci maddesiyle eklenen ek 3 ncü maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Maliye Bakanlığı lüzum gördüğü mahallerde ortalama kâr haddi ve gider esaslarıyla ilgili uzlaşma taleplerinin incelenmesi için ayrı uzlaşma komisyonları teşkil ve bu komisyonların kimlerden terekübedeceğini tâyin edebilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun 3 ncü maddesi ile Vergi Usul Kanununun 42 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişikliğe göre seçim yoluyla özel komisyona yeniden katılacak üyeler, ilk uygulama yılında, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, defterdarın yazılı isteği üzerine bir ay içinde seçilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Vergi Usul Kanununun bu kanunun 4 ncü maddesiyle değiştirilen 279 ncü maddesindeki değerlendirme hükmü, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra iktisabolan esham ve tahvilât hakkında uygulanır.

Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce sahibolunan esham ve tahvilâtın son bilançoda kayıtlı değerleri üzerinden değerlendirilmelerine devam olunur.

Yürürlük

MADDE 13. — Bu kanun yayınlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1 Temmuz 1964

	Millet Meclisi	Cumhuriyet Senatosu
Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkerenin tarih ve numarası : 30.6.1964	1/625	1/400
Bu kanunun yayımının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası : 1.7.1964	4/216	

Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların Cilt, Birleşim ve Sayfa numaraları :

Millet Meclisi Tutanak Dergisi	C. Senatosu Tutanak Dergisi	Millet Meclisi Tutanak Dergisi
Cilt Birleşim Sayfa	Cilt Birleşim Sayfa	Cilt Birleşim Sayfa
25 36 179	19 62 831	31 113 225
37 308:309	20 69 608	114 286
28 64 139	71 613	
29 82 304:315	73 723:734	
85 376:402,403:406	74 751:768,774,	
86 409:418	775:776,777,778,	
87 435:440,471:474	779:780	

Millet Meclisi 617 ve 617 ye 1 nci ek S. Sayılı baskı yazılar Millet Meclisi 82 ve 114 ncü Birleşim Tutanak dergisine, Cumhuriyet Senatosu 453 S. Sayılı baskı yazı Cumhuriyet Senatosu 73 ncü Birleşim Tutanak dergisine bağlıdır.

Bu kanunu görüşen komisyonlar : Millet Meclisi Maliye, Ticaret, Tarım, Sanayi, İşleri ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon ile Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler, Tarım, İşleri ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulan Geçici Komisyon.